

UCHWAŁA Nr I / 15 / 09
Rady Gminy Nowa Słupia
z dnia 3 lutego 2009 r.

**w sprawie uchwalenia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest
z terenu Gminy Nowa Słupia”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) w związku z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j.: Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) Rada Gminy Nowa Słupia uchwala, co następuje:

§ 1

1. Uchwala się „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Nowa Słupia” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
2. Załącznikiem do „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Nowa Słupia” jest „Regulamin udzielania dofinansowania do poniesionych kosztów usuwania azbestu ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej”.

§ 2

Traci moc uchwała Nr V/40/08 Rady Gminy Nowa Słupia z dnia 7 października 2008 r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Nowa Słupia”.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowa Słupia.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu poprzez zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Nowa Słupia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Ewa Guz
mgr Ewa Guz

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY NOWA SŁUPIA

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Nowa Słupia
opracowany przy współpracy Urzędu Gminy w Nowej Słupi
przez:

PPUH „BaSz” mgr inż. Bartosz Szymusik
26-200 Końskie ul. Polna 72
tel./fax: (0-41) 372 49 75 e-mail: basz@post.pl
koordynator projektu: inż. Iwona Fijałkowska

Fijałkowska

Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Usługowo - Handlowe
B a S z
mgr inż. Bartosz Szymusik
26-200 Końskie ul. Polna 72
tel./fax (0-41) 372-49-75
NIP 656-100-14-34

Nowa Słupia 2008

***PROGRAM USUWANIA WYROBÓW
ZAWIERAJACYCH AZBEST
Z TERENU GMINY NOWA SŁUPIA***

Nowa Słupia 2008

Spis treści:

1. Wstęp
2. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego
3. Przepisy prawne dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest
4. Charakterystyka gminy Nowa Słupia
5. Ilość i stan wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Nowa Słupia
6. Finansowe aspekty realizacji programu
7. Podsumowanie

Załączniki:

Nr 1 – Wykaz aktów prawnych

Nr 2 – Wykaz firm

Nr 3 – Wykaz składowisk przyjmujących odpady zawierające azbest

1. Wstęp

Azbest to grupa wielu mineralów, występujących w formie włóknistej. Nazwa ta dotyczy ogółu mineralów krzemionkowych tworzących włókna. Włókna azbestu cechują się nadzwyczajną wytrzymałością na rozciąganie, elastycznością i odpornością na działania czynników fizycznych i chemicznych. Produkty wykonane z azbestu są ognioodporne, kwasoodporne, odporne na korozję i mają właściwości dźwiękochłonne.

Na podstawie wykopalisk dokonanych w Finlandii stwierdzono, że azbest był stosowany już ok. 4500 lat temu. W Europie Południowej jest znany już od ponad 2500 lat. W XV-XIX wieku azbest dodawany był do różnych surowców w celu uzyskania knotów do świec, niepalnego papieru, skóry, wyrobów tekstylnych, płaszczy żołnierskich.

Dzięki unikalnym właściwościom, w kolejnych latach azbest był wykorzystywany jako surowiec do produkcji ponad 3000 w robów. Wykorzystywano go szczególnie w budownictwie jako: pokrycia dachowe, osłony elewacyjne ścian, przewody kominowe, rury wodociągowe i kanalizacyjne. Ze względu na złe przewodnictwo ciepła prądu był wykorzystywany jako materiał izolacyjny. Poza tym był używany do produkcji sprzętu gospodarstwa domowego, a także produkcji farb, klejów, płytek podłogowych, smarów, pokostów, lepików, do filtrów w przemyśle piwowarskim i farmaceutycznym oraz wojskowych masek przeciwgazowych. Dzięki ogniotrwałości i izolacyjności termicznej stosowano go do wyrobu tkanin i farb ogniotrwałych.

Chryzolit, który jest uznawany za mniej szkodliwy jest nadal stosowany w USA. Aktualnie azbest wykorzystuje się do produkcji silników rakietowych w amerykańskim programie wahadłowców kosmicznych oraz w rzemysle okrętowym.

W Polsce brak jest złóż azbestu. Azbest wykorzystywany do produkcji był w przeszłości importowany z byłego ZSRR i Kanady. W latach siedemdziesiątych XX wieku sprowadzano rocznie nawet o 100 tys. ton azbestu, z czego ok. 85 % wykorzystywano do produkcji pokrycia dachowych i elewacji budynków. Pozostały azbest był stosowany do: produkcji rur azbestowo-cementowych (ilość szacuje się na około 600 tys. ton), w hutnictwie i przemyśle ceramicznym (ok. 60 tys. ton). Masę wyrobów alogabarytowych, będących w użyciu ocenia się na 100 tys. ton.

Azbest stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. Pył, jaki powstaje podczas wydobywania i przerobu azbestu, a także podczas użytkowania wyrobów zawierających ten materiał, należy do bardzo niebezpiecznych trucizn. W „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych

na terytorium Polski”, który został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 r. został umieszczony zapis nakazujący usunięcie azbestu ze wszystkich obiektów w kraju do końca 2032 roku.

Podstawowym celem programu jest oczyszczenie terytorium Polski z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest, wyeliminowanie spowodowanych azbestem negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców Polski, a także sukcesywna likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko w terminie do 2032 r.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Nowa Słupia określa zasady wspierania przedsięwzięć związanych z realizacją ogólnopolskiego programu na terenie gminy i stanowi realizację zadania zapisanego w Planie Gospodarki Odpadami dla Gminy Nowa Słupia.

Celem programu jest:

- spowodowanie oczyszczenia obszaru gminy z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest,
- wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych dla mieszkańców gminy spowodowanych azbestem
- spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie, w określonym horyzoncie czasowym, do spełnienia wymogów ochrony środowiska,
- stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- pomoc mieszkańcom gminy w realizacji kosztownej wymiany płyt cementowo – azbestowych zgodnie z przepisami prawa.

2. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego

Wyroby zawierające azbest klasyfikowane są w dwóch klasach, przyjmując jako kryterium zawartość azbestu, stosowane spoivo oraz gęstość objętościowa wyrobu.

• Klasa I obejmuje wyroby o gęstości objętościowej mniejszej od 1000 kg/m³ definiowane jako „miękkie”, zawierające powyżej 20% (do 100%) azbestu. Wyroby te łatwo ulegają uszkodzeniom mechanicznym, czemu towarzyszy znaczna emisja włókien azbestu do otoczenia. Najczęściej stosowanymi w tej klasie były wyroby tekstylne z azbestu używane przez

pracowników w celach ochronnych, koce gasnicze, szczeliwa plecione, tektury uszczelkowe.

• Klasa II obejmuje wyroby o gęstości objętościowej powyżej 1000 kg/m³ definiowane jako „twarde”, zawierające poniżej 20% azbestu. W wyrobach tych włókna azbestowe są mocno związane, a w przypadku mechanicznego uszkodzenia (np. pęknięcia) ma miejsce stosunkowo niewielka emisja azbestu do otoczenia w porównaniu z wyrobami klasy I. Natomiast niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi i środowiska stwarza mechaniczna obróbka tych wyrobów (cięcie, wiercenie otworów) oraz rozbijanie w wyniku zderzenia z wysokości w trakcie prac remontowych. Z zaliczanych do tej klasy wyrobów najbardziej w Polsce rozpowszechnione są płyty azbestowo-cementowe faliste oraz płyty azbestowo-cementowe „karo” stosowane jako pokrycia dachowe, szczególnie na terenach wiejskich oraz płyty płaskie wykorzystywane jako elewacje w budownictwie wielokondygnacyjnym na osiedlach miejskich.

Chorobotwórcze działanie azbestu jest wynikiem wdychania włókien zawieszonych w powietrzu. Biologiczna agresywność pyłu azbestu zależy od stopnia penetracji i ilości włókien w dolnej części układu oddechowego. Wyroby azbestowe stwarzają zagrożenie dopiero wówczas, gdy zaistnieją warunki stwarzające możliwości uwalniania się włókien azbestowych do otoczenia. Dochodzi do tego najczęściej w wyniku poddawania elementów azbestowych obróbce mechanicznej, a także wskutek naruszania struktury wyrobu.

Szkodliwość włókien azbestowych zależy od długości i średnicy włókien. Większe włókna są mniej szkodliwe, gdyż w większości zatrzymują się w górnych drogach oddechowych, skąd są usuwane przez rzęski. Włókna bardzo drobne są usuwane przez system odpornościowy. Najbardziej niebezpieczne dla organizmu ludzkiego są włókna o długości >5µm i średnicy <3 µm, przenikają one do dolnych dróg oddechowych, wbijają się w do płuca i w wyniku wieloletniego podrażnienia komórek wywołują nowotwory. Włókna takie powstają najczęściej podczas scierania wykładzin hamulcowych i sprzęgłowych samochodów starszego typu.

Pojawienie się patologii będących następstwem ekspozycji na pył azbestu jest uzależnione od rodzaju ekspozycji. Ekspozycja może być: zawodowa, parazawodowa i środowiskowa. Różnią się one wielkością steżeń włókien, rozmiarami włókien, długością trwania narażenia, skutkami dla zdrowia i wielkością ryzyka wystąpienia nowotworów złośliwych. Narażenie zawodowe na pył może być przyczyną chorób takich jak:

- pylica azbestowa (azbestoza) – jest to śródmiąższowe zwłóknienie tkanki płucnej z obecnością ciałek lub włókien azbestowych. Ciężkość

azbestozy zależy od kumulowanej dawki włókien azbestu – okresu jaki upłynął od pierwszego narażenia. Procesy zwłóknieniowe przebiegają bardzo wolno – objawy kliniczne pojawiają się najczęściej dopiero po 10 latach. Choroba ta przejawia się suchym, męczącym kaszlem, dusznością, wysiłkową, bólami w klatce piersiowej oraz objawami nieżyty oskrzeli i rozedmy płuc.

- zmiany opłucnowe – występują już przy niewielkim narażeniu na włókna azbestowe. Mogą występować pod postacią blaszek, zgrubień i odczynów wysiekowych. Zgrubienia opłucnej towarzyszą z reguły procesom włóknienia sąsiadującej tkanki. Zmiany opłucnowe powodują ograniczenie funkcjonowania płuc, a także zwiększają ryzyko zachorowania na raka oskrzeli i międzybloniaka opłucnej.
- rak płuc – to najpowszechniejszy nowotwór wywołany przez azbest. Azbestowe zmiany nowotworowe mają tendencję do umiejscowienia się w dolnej części płuca, w przeciwieństwie do innych nowotworów, które w większości umiejscawiają się w górnej części płuca. Ekspozycja na azbest powoduje powstawanie międzybloniaków opłucnej i otrzewnej. Choroba ta jest postępująca i prowadzi do śmierci. Okres rozwoju może wynosić nawet 25 – 40 lat, a śmierć następuje po dwóch latach od wystąpienia objawów. Nowotwór rozwija się najczęściej u osób zawodowo narażonych na kontakt z azbestem, a także u osób mieszkających w okolicach kopalni i zakładów przetwórstwa azbestu. Najczęściej raka płuc wywołuje azbest amfibolowy. Ilość wykrywanych tego typu nowotworów zwiększa się o około 10% rocznie.
- międzybloniak opłucnej – jest to rzadko występujący nowotwór złośliwy. Jest to choroba trudna do zdiagnozowania, charakteryzująca się wysoką śmiertelnością oraz krótką przeżywalnością – wynosząca około jednego roku od momentu wystąpienia najczęstszych objawów klinicznych w postaci trudności oddechowych, bólów w klatce piersiowej, kaszlu, wysieku w jamie opłucnej. Nowotwór ten występuje najczęściej u osób powyżej 65 roku życia. W Polsce z powodu międzybloniaka opłucnej umiera rocznie około 120 osób.

W ekspozycji zawodowej i środowiskowej na pył azbestu głównym skutkiem jest międzybloniak opłucnej i wzrost ryzyka raka płuca.

3. Przepisy prawne dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest

Regulacje prawne dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest, począwszy od realizacji obowiązku dokonania przeglądu technicznego tych wyrobów do zdeponowania wytworzonych odpadów na składowisku, są zamieszczone w aktach prawnych które przedstawiono w załączniku nr 1.

Polskie prawodawstwo dopuszcza wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest w użytkowanych budynkach, instalacjach lub urządzeniach do końca grudnia 2032 roku. W sposób szczegółowy określa również wymagania dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami azbestowymi, obowiązki organów administracji, a także właścicieli i zarządców nieruchomości w tym zakresie oraz obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Podstawowe obowiązki organów samorządowych, właścicieli i zarządców nieruchomości oraz przedsiębiorców prowadzących działalność, w wyniku której powstają odpady zawierające azbest, przedstawiono poniżej.

Obowiązki gminy:

- Ø opracowanie, przyjęcie i aktualizacja planu gospodarki odpadami (z uwzględnieniem problematyki usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest),
- Ø gromadzenie informacji przekazywanych przez osoby fizyczne (właścicieli i zarządców nieruchomości) o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,
- Ø przedkładanie marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu,
- Ø zatwierdzanie programów gospodarki odpadami niebezpiecznymi (w tym odpadami zawierającymi azbest),

Obowiązki właścicieli, zarządców lub użytkowników nieruchomości:

- Ø kontrola wyrobów zawierających azbest znajdujących się w obiektach, urządzeniach budowlanych, urządzeniach przemysłowych i w innych miejscach zawierających azbest,
- Ø usuwanie wyrobów zawierających azbest zakwalifikowanych zgodnie z oceną do wymiany na skutek nadmiernego zużycia wyrobu lub jego uszkodzenia,

- Ø przegląd i oznakowanie, w sposób przewidziany przez prawo, miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest,
- Ø sporządzenie inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury,
- Ø sporządzenie i przedłożenie marszałkowi województwa (dot. przedsiębiorców) lub wójtowi gminy (dot. osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami) oraz aktualizacja informacji o :
 - wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania,
 - wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zostało zakończone

Obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest:

- Ø uzyskanie pozwolenia, decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami niebezpiecznymi albo złożenie organowi informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (zależnie od ilości wytwarzanych odpadów),
- Ø przeszkolenie przez uprawnioną instytucję zatrudnianych pracowników i osób kierujących lub nadzorujących, w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu tych wyrobów oraz w zakresie przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- Ø opracowanie przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności:
 - identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium,
 - informacje o metodach wykonywania planowanych prac,
 - zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narazieniem na szkodliwość emisji azbestu, w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
 - ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac monitoring powietrza;
 - posiadanie niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych planem prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narazieniem na działanie azbestu.

- zgłoszenie prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy.

Ø zapewnienie warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania w sposób określony w § 8 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 kwietnia 2004r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest,

Ø złożenie właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych.

Warunkiem koniecznym bezpiecznego dla ludzi i środowiska użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest jest rzetelnie sporządzona inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest i ocena ich stanu, określająca, w zależności od rodzaju, stanu i sposobu zastosowania azbestu, stopień pilności wymiany wyrobów zawierających azbest.

W rozporządzeniach Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki i Socjalnej z dnia 23 października 2003r. w sprawie wymagan w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest oraz z dnia 2 kwietnia 2004 w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, założono wykonanie inwentaryzacji oraz dokonanie oceny stanu wyrobów zawierających azbest na 2004r. Od tego też roku właściciele i zarządcy obiektów zobowiązani są do przekazywania marszałkowi województwa i wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania oraz informacji o wyrobach, których wykorzystanie zakończono.

Przepisy w sposób bezpośredni nie precyzują, kto może być wykonawcą prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest, biorąc jednak pod uwagę obowiązki jakie postawiono przed wykonawcą, wnioskować należy, że tego typu prace powinna wykonywać wyspecjalizowana jednostka posiadająca stosowne zezwolenia oraz wyposażenie techniczne i socjalne zapewniające prowadzenie prac oraz odpowiednie zabezpieczenie pracowników i środowiska przed narazieniem na działanie azbestu.

W przypadkach nieprzestrzegania nałożonych na jednostki organizacyjne i osoby fizyczne obowiązków w zakresie bezpiecznego wykorzystania i usuwania wyrobów zawierających azbest oraz obowiązków sprawozda części w tym zakresie mają zastosowanie zapisy tytułu VI ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska. Przewidują one w takich przypadkach odpowiedzialność karną tj. kary aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny orzekane na podstawie przepisów kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia oraz odpowiedzialność administracyjną poprzez wstrzymanie prowadzonej przez podmiot korzystający ze środowiska i osobę fizyczną działalności powodującej pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrażającej życiu lub zdrowiu ludzi.

Ponadto do odpowiedzialności za szkody spowodowane oddziaływaniem na środowisko, w tym również powstałe w wyniku postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego.

4. Charakterystyka gminy Nowa Słupia

Gmina Nowa Słupia położona jest w centralnej części województwa świętokrzyskiego i we wschodniej części ziemskiego powiatu kieleckiego. Gmina graniczy z:

- od północy z gminą Pawłów (powiat starachowicki),
- od wschodu z gminą Wasniów (powiat ostrowiecki),
- od południa z gminą Łagów (powiat kielecki),
- od zachodu z gminami Bieliny i Bodzentyn (powiat kielecki).

Powierzchnia gminy wynosi 85,94 km² i tworzy ją dwadzieścia sołectw: Nowa Słupia, Czastków, Bartoszowiny, Baszowice, Debno, Debniak, Hucisko, Jeleniów, Jeziorko, Wólka Milanowska, Mirocice, Pokrzyżanka, Paprocice, Rudki, Serwis, Skaly, Sosnówka, Stara Słupia, Trzciank i Włochy. Gmina położona jest w odległości około 36 km od Kielc, ok. 26 km od Ostrowca Świętokrzyskiego i ok. 25 km od Starachowic.

Ludność gminy to 11053 mieszkańców (stan na 31.12.2007). Użytki rolne stanowią około 59,6 % (5119 ha), lasy i grunty leśne około 27,9 % (2429,2 ha) powierzchni ogólnej gminy. Wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo, zaś funkcjami uzupełniającymi - turystyka i przemysł. Socjalne potrzeby ludności zaspokajają m.in. 2 ośrodki zdrowia, 1 punkt lekarski, 9 szkół podstawowych, 2 gimnazja, przedszkole, 3 placówki biblioteczne. Obszar gminy posiada bardzo wysokie walory przyrodnicze w międzynarodowym i krajowym układzie przestrzennym oraz pełni ważne funkcje ekologiczne.

Obszar gminy jest zróżnicowany pod względem ukształtowania terenu. Pod względem fizycznogeograficznym (Kondracki J., 1998) wchodzi w skład podprovincji Wyzyna Małopolska (342), makroregionu Wyzyna Kielecka (342.3), mezoregionu Góry Świętokrzyskie (342.34-35) i trzech mikroregionów:

- Pasma Pokrzywianskie (342.343),
- Obniżenie Wilkowskie (342.344),
- Pasma Świątokrzyskie (342.345).

Pasma Pokrzywianskie (342.343) zajmuje północną część masy i jest zbudowane z dolnodewonskich piaskowców. Lokalną kulminacją jest Góra Chelmowa (351 m n.p.m.), na której utworzono rezerwat lasny z modrzewiem polskim (Świątokrzyski Park Narodowy). Pozostałe rezerваты tego mikroregionu to: uroczysko „Serwis Dąbrowa”, skarpa „Z pustej” wchodzące w granice SPN oraz „Wawóz w Skalach” obejmujący wschodnie dolomity dewonu środkowego w głębokim wąwozie.

Na terenie gminy lasy zajmują powierzchnię ogółem 2418 ha, z czego 2262 ha stanowią lasy państwowe zarządzane przez Dyrekcję Świątokrzyskiego Parku Narodowego i Nadleśnictwo Łąków. Lasy państwowe zarządzane przez Dyrekcję Świątokrzyskiego Parku Narodowego (kompleksy: pasma Łysogór, Góry Chelmowej i Serwisu-Dąbrowy) stanowią duży zespół lasów wodochronnych. Lasy państwowe (obwód Nieskurzów oddziały 42, 44-48, 49-63) w Jeleniowskim Parku Krajobrazowym pełnią funkcję ochronną zgodnie z zarządzeniem nr 193 MOS, ZN i L z dnia 10 sierpnia 1995 r. Lasy prywatne charakteryzują się bardzo silnym rozproszeniem tworząc na ogół niewielkie powierzchnie.

Demografia

Gmina Nowa Słupia liczy 11053 osób (wg stanu na 31.12. 2007 r.), w tym: 5362 mężczyzn i 5691 kobiet. Średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosi 129 osób/km².

Liczba ludności w gminie w latach 2004-2007:

<i>Rok</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>
Liczba ludności	10953	10975	10983	11053
Mężczyźni	5351	5347	5355	5362
Kobiety	5602	5628	5628	5691
Przyrost naturalny	11	9	10	14

*dane: Urząd Gminy w Nowej Słupia

Z analizy danych statystycznych dotyczących liczby mieszkańców w latach 2004 – 2007 wynika, że w gminie Nowa Słupia następuje wzrost liczby ludności.

Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach (stan na 31.12.2007r.):

Lp.	Sołectwo	Liczba ludności
1.	Bartoszewiny	263
2.	Baszowice	461
3.	Czastków	423
4.	Debniak	212
5.	Debno	493
6.	Hucisko	83
7.	Jeziorko	958
8.	Jeleniów	761
9.	Milanowska Wólka	286
10.	Mirocice	519
11.	Nowa Słupia	1589
12.	Paprocice	208
13.	Pokrzywianka	337
14.	Rudki	1798
15.	Serwis	352
16.	Skaly	191
17.	Sosnówka	570
18.	Stara Słupia	1030
19.	Trzcianka	197
20.	Włochy	318
RAZEM		11053

*wg danych Urzędu Gminy w Nowej Słupi

Korzystnymi cechami demograficznymi są:

- korzystna struktura wiekowa ludności: wysoki udział ludności w wieku produkcyjnym (60% ogółu), 22% osób w wieku przedprodukcyjnym i 18% w wieku poprodukcyjnym (wg Rocznika Statystyczne o Województwa Świętokrzyskiego 2007r.)
- wyrównany współczynnik feminizacji (kobiety stanowią 51,5% całej populacji),
- utrzymujący się dodatni wskaźnik przyrostu naturalnego.

Niekorzystne trendy w procesach demograficznych to:

- ujemne saldo migracji, wynikające głównie z trudnej sytuacji na rynku pracy,
- spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa,

Sfera społeczna

Instytucje sfery społecznej działające na terenie gmin zapewniają świadczenie usług dla ludności w podstawowym zakresie. Socjalne potrzeby ludności zaspokajają m.in. 2 ośrodki zdrowia, 1 punkt lekarski, 9 szkół podstawowych, 2 gimnazja, przedszkole, 3 placówki biblioteczne. Ze specjalistycznych usług medycznych, szkół średnich itp. mieszkańcy mogą korzystać w pobliskich miastach.

Mieszkalnictwo

Jakość i komfort mieszkań na terenie gminy systematycznie się poprawia, wzrasta liczba mieszkań i ich standard.

Liczba mieszkań i powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie Nowa Słupia:

2004		2005		2006	
Liczba mieszkań	Powierzchnia (tys. m ²)	Liczba mieszkań	Powierzchnia (tys. m ²)	Liczba mieszkań	Powierzchnia (tys. m ²)
2732	206	2737	207	2741	207

* wg Rocznika Statystycznego Województwa Świętokrzyskiego 2007

Wg danych Rocznika Statystycznego Województwa Świętokrzyskiego 2007 wskaźniki dotyczące zasobów mieszkaniowych kształtują następująco:

Przeciętna	Gmina Nowa Słupia	Powiat Kielecki	Województwo Świętokrzyskie
Liczba izb w 1 mieszkaniu	3,64	3,91	3,63
Osób w 1 mieszkaniu	3,54	3,65	3,08
Osób na 1 izbę	0,97	0,93	0,85
Powierzchnia użytkowa mieszkania (m ²)	75,5	82,5	70,8
Powierzchnia użytkowa na 1 osobę (m ²)	21,3	22,6	23,0

* wg Rocznika Statystycznego Województwa Świętokrzyskiego 2007

Rolnictwo

Podstawowa funkcja gospodarcza gminy Nowa Słupia jest rolnictwo. Na ogólną powierzchnię gminy (8594 ha) przypada 5119 ha użytków rolnych, co stanowi 59,6% powierzchni gminy. Na terenie gminy przeważają gospodarstwa o powierzchni od 1 ha do 5 ha, które stanowią 66,28% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Wada jest zbyt duże rozdrobnienie gospodarstw nie sprzyjające planowaniu produkcji rolnej towarowej. Zaletą jest to, iż istnieje możliwość prowadzenia wysokodochodowej produkcji rolnej ekologicznej.

Użytki rolne o powierzchni ponad 15 ha stanowią zaledwie 2,66% ogólnej powierzchni użytków.

Struktura powierzchniowa gospodarstw rolnych charakterystyczna dla całego regionu jest niekorzystna, nie zapewniająca efektywności produkcji. Grunty rolne zajmowane przez gospodarstwo rolne w większości przeznaczone były pod uprawę zbóż podstawowych (pszenica, żyto, pszenżyto), ziemniaków oraz roślin przemysłowych (buraki cukrowe). Uprawa warzyw oraz roślin jagodowych mają znaczenie uzupełniające, zależne od aktualnej opłacalności. Sadownictwo nie odgrywa istotnej roli gospodarczej. Na terenie gminy hodowano wyłącznie w gospodarstwach indywidualnych bydło, trzodę chlewną, owce, konie, kozy i drób.

Działalność pozarolnicza

W 2006 roku na terenie gminy działało 520 podmiotów gospodarczych (bez prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne), z czego około 90% reprezentuje sektor prywatny.

Wśród ogółu podmiotów gospodarki narodowej dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – blisko 78% ogółu podmiotów. Z reguły są to małe firmy, które nie generują znaczącej liczby miejsc pracy.

Liczba podmiotów gospodarki narodowej z terenu gminy według sekcji w 2006 roku (bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne):

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Podmioty gospodarcze</i>	<i>w tym: osób fizycznych</i>
rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	10	-
przemysł	49	
w tym: przetwórczy	49	34
budownictwo	82	79
handel i naprawy	185	173
hotele i restauracje	37	34
transport, gospodarka magazynowa, łączność	20	20
pośrednictwo finansowe	9	9
obsługa nieruchomości i firm, nauka	60	22
Ogółem	520	403

*wg Rocznika Statystycznego Województwa Świętokrzyskiego z 2007 roku

Podmioty gospodarki narodowej zaewidencjonowane w rejestrze REGON w 2006r.:

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>2006</i>
Spółki handlowe	8
Spółki cywilne	24
Spółdzielnie	2
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	16
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	403

*wg Rocznika Statystycznego Województwa Świętokrzyskiego z 2007 roku

Srodowisko przyrodnicze

Obszar gminy Nowa Słupia posiada bardzo wysokie walory przyrodnicze w międzynarodowym i krajowym układzie przestrzennym oraz pełni ważne funkcje ekologiczne. Ustawowo teren gminy objęty jest różnego rodzaju formami ochrony. Występują tu: park narodowy wraz z otuliną, park krajobrazowy wraz z otuliną, rezerваты przyrody, pomniki przyrody nieożywionej a także wiele gatunków flory i fauny objętych jest ochroną indywidualną.

Grunty leśne w gminie Nowa Słupia liczą 2429,2 ha, w tym lasy zajmują teren o powierzchni 2391 ha. Pod względem własności w większości są to lasy państwowe zarządzane przez Dyрекcję Świętokrzyskiego Parku Narodowego Nadleśnictwo Łagów. Wskaźnik leśności dla gminy wynosi 27,9 % i jest wyższy od wskaźnika leśności województwa – 27,7%.

W skład Świętokrzyskiego Parku Narodowego wchodzi następujące kompleksy leśne:

- pasma Łysogór z drzewostanami jodłowo-swierkowymi, z udziałem modrzewia, buka, jaworu i świerka,
- Góry Chelmojej, z dominującym udziałem modrzewia polskiego,
- Serwisu-Dąbrowy, z drzewostanem z przewagą świerka.

Istniejące w gminie Nowa Słupia powierzchnie leśne stwarzają korzystne warunki rekreacyjne oraz spełniają ważną rolę wodochrończą. Głównym zagrożeniem są kradzieże drzewa, pożary leśne, zanieczyszczenie terenów leśnych wokół terenów mieszkaniowych oraz dróg. Problemy w zakresie leśności to rozdrobnienie lasów prywatnych, niepełne wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych oraz niedobór środków na zalesienia.

Hydrografia

Tereny gminy leżą niemal w całości w zlewni rzeki Kamiennej, w części tylko w zlewni rzeki Nidy i w zlewni rzeki Czarnej Staszowskiej. Do głównych rzek gminy zalicza się Czarna Woda i Pokrzywianka, prawobrzeżny dopływ Swisliny. Pokrzywianka bierze początek na wysokości 361 m n.p.m. niedaleko miejscowości Wola Szczygielkowa, zaś jej długość w Wieloborowicach wynosi 21,25 km. Rzeka ta płynie dnem Doliny Debnińskiej przyjmując 12 małych dopływów (w tym Czarna Woda, Słupianka i Dobruchne) odwadniając północne obszary Pasma Lysogórskiego i Jeleniowskiego.

Środowisko wodne rzek i potoków gminy charakteryzują wysokie stany wód na wiosnę oraz niskie stany wód w okresie letnim. Znaczna część gminy pokryta jest okresowo prowadzonymi rowami melioracyjnymi założonymi w różnych okresach.

5. Ilość i stan wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Nowa Słupia

Na terenie Gminy Nowa Słupia dokonano inwentaryzacji (ankiety) wyrobów zawierających azbest. Na podstawie informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania, zgłoszonych do Urzędu Gminy w Nowej Słupii przez właścicieli i zarządców nieruchomości, określono ilości oraz miejsca występowania takich wyrobów na terenie gminy.

Zebrane informacje przedstawiono w poniższej tabeli.

Inwentaryzacja azbestu na terenie Gminy Nowa Słupia (stan na 2007r.) – wyniki ankiet

Wies	Rodzaj eternitu	
	Falisty (m ²)	Plaski (m ²)
Nowa Słupia	28 808	4 284
Bartoszewiny	20 850	-----
Trzcianka	6 040	1 467
Wólka Milanowska	12 760	2 530
Debniak	10 701	826
Paprocice	9 429	1 881
Jeleniów	12 955	8 685
Stara Słupia	14 500	761

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Nowa Słupia

Czastków	7 526	5 074
Pokrzywianka	24 221	1 546
Włochy	15 015	1 143
Skaly	14 018	1 025
Sosnówka	17 526	5 490
Serwis	9 217	4 040
Baszowice	11 739	6 714
Hucisko	6 939	1 540
Mirocice	25 126	540
Jeziorko	39 741	1 259
Debno	20 791	1 120
Razem:	307 902	49 827

Przyjmując średnią wagę 1 m² płyty azbestowo-cementowej:

Eternit płaski – 12 kg

Eternit falisty – 16 kg

Znając ilość płyt azbestowych z podziałem na różne rodzaje oraz ciężar 1 m² płyty można obliczyć szacunkową wagę wyrobów azbestowo-cementowych na terenie gminy.

Przy powyższych założeniach z obliczeń wynika, że na terenie gminy Nowa Słupia znajduje się około 5 525 Mg płyt cementowo-azbestowych.

W celu zakwalifikowania wyrobów zawierających azbest do dalszego użytkowania lub usunięcia oraz określenia stopnia pilności działań naprawczych, wykonano ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest. Do grupy I (wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie) zakwalifikowano 0,7% pokryć dachowych, co stanowi około 39 Mg, które muszą być usunięte w pierwszej kolejności.

6. Finansowe aspekty realizacji programu

Głównym źródłem finansowania unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych są środki własne Gminy, do których zalicza się także Gminny

Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Innym sposobem finansowania inwestycji są źródła obce.

Dotacje i kredyty krajowe

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) określa zasady funkcjonowania narodowego, wojewódzkich, powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Środki gminnych funduszy zgodnie z art. 406 wyżej wymienionej Ustawy przeznaczone są na:

- Ø edukacja ekologiczna oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównowzonego rozwoju,
- Ø wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska,
- Ø wspomaganie innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła,
- Ø realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, dotyczących ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w tym instalacja lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej,
- Ø urządzenie i utrzymywanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków,
- Ø realizację przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami i ochroną powierzchni ziemi,
- Ø realizację przedsięwzięć związanych z ochroną powietrza,
- Ø profilaktykę zdrowotną dzieci na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska,
- Ø wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc dla wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,
- Ø wspieranie ekologicznych form transportu,
- Ø działania z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami

ekologicznymi położonych na obszarach szczególnie chronionych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody,

- Ø inne zadania ustalone przez radę gminy, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównowalonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

Środki powiatowych funduszy przeznaczone są na wspomaganie działalności wymienionej powyżej, a także na:

- Ø prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy,
- Ø inne zadania ustalone przez radę powiatu, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównowalonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

Środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej mogą być przeznaczone m.in. na wspomaganie działalności w zakresie:

- Ø realizacji zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska
- Ø realizacji przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami,
- Ø realizacji przedsięwzięć związanych z ochroną powierzchni ziemi.

Fundusze Unii Europejskiej

Narodowa Strategia Spójności (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia) jest to dokument określający system wykorzystania oraz wdrażania funduszy unijnych:

- Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- Europejskiego Funduszu Społecznego,
- Funduszu Spójności.

Cele Narodowej Strategii Spójności będą realizowane za pomocą Programów Operacyjnych oraz Regionalnych Programów Operacyjnych:

- a) Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej,
- b) Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
- c) Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
- d) Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka,

e) Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej,

f) Program Operacyjny Pomoc Techniczna,

g) 16 Regionalnych Programów Operacyjnych – każde z szesnastu województw w latach 2007-2013 będzie realizowało własny program operacyjny, finansowany przez Europejski Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W programie założono, że usuwanie wyrobów zawierających azbest odbywać się będzie ze wsparciem finansowym ze środków publicznych – budżetu gminy. Wsparcie dotyczyć będzie sfinansowania kosztów: demontażu, transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowo-cementowych.

Dofinansowanie odbywać się będzie ze środków:

Ø Budżetu Gminy,

Ø Wojewódzkiego, Powiatowego i Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

Ø Środków RPO,

Ø Środków z fundacji i funduszy wspierających działania zakresu usuwania azbestu;

Przewiduje się gromadzenie środków przeznaczonych na realizację programu na koncie Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska – środki pozyskane od instytucji zewnętrznych oraz przeznaczone na ten cel w budżecie gminy w Nowej Słupii będą przekazywane mieszkańcom gminy spełniającym warunki zapisane w regulaminie dofinansowania. Wójt Gminy Nowa Słupia powoła komisję, której zadaniem będzie rozpatrywanie wniosków i ich ocena. Wnioski będą rozpatrywane w kolejności ich zgłoszenia aż do wyczerpania środków na dany rok kalendarzowy.

Wysokość udziału finansowego Gminy zależna będzie od możliwości finansowych w danym roku budżetowym oraz ilości składanych wniosków i corocznie będzie określana przez Radę Gminy. Szczegółowe warunki i procedury pomocy finansowej dla właścicieli, współwłaścicieli nieruchomości i wspólnot mieszkaniowych podejmujących się usunięcia i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest zostaną określone w „Regulaminie udzielania dofinansowania”. Regulamin stanowi załącznik do niniejszego Programu.

Dla oszacowania prawdopodobnych kosztów przedsięwzięcia, przyjęto następujące jednostkowe koszty wykonania w/w usług:

Sredni koszt demontazu 1 m² plyty azbestowo-cementowej – 8 zł

Sredni koszt opakowania i transportu - 5 zł/Mg/km

Sredni koszt składowania płyt – 300 zł/Mg

Do obliczen przyjeto, ze odpady azbestowe beda skladowane na skladowisku w miejscowosci Dobrów gmina Tuczepey. Odleglosc tego skladowiska od gminy Nowa Słupia wynosi okolo 40 km.

Przy powyzzszych zalozeniach koszt demontazu, transportu i składowania 1m² plyty azbestowo-cementowej wyniesie okolo 20 zł.

Na terenie gminy Nowa Słupia znajduje sie okolo 357 87 m² płyt azbestowych. Realizacja calego procesu usuwania azbestu potrwa do konca 2032 roku, wiec sredniorocznie powinno zostac usuniete okolo 15 tys. m² płyt azbestowych. W latach 2008-2013 przewiduje sie usuniecie okolo 60 tys. m² azbestu znajdujacego sie na budynkach i budowlach.

Ogólny koszt usuniecia wyrobów azbestowo cementowych z gminy Nowa Słupia wyniesie:

$$357\,827\text{ m}^2 \times 20\text{ zł/m}^2 = 7\,156\,540\text{ zł}$$

Ponizsza tabela przedstawia harmonogram rzeczowy programu

Harmonogram rzeczowy na lata 2008-2032

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji
1.	Zebranie informacji na temat wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Nowa Słupia	2008
2.	Opracowanie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest” oraz „Regulaminu udzielania dofinansowania do poniesionych kosztów usuwania azbestu ze srodków Gminnego Funduszu Ochrony Srodowiska i Gospodarki Wodnej”	V 2008
3.	Zorganizowanie spotkan z mieszkancami, którzy zglosili posiadanie wyrobów zawierających azbest, informacja na temat zarejestrowanych firm zajmujacych sie zdejmowaniem eternitu	2008

4.	Działalność informacyjna i edukacyjna skierowana do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków, budowli i instalacji zawierających azbest	2008 - 2032
5.	Realizacja „Programu...”	2008 - 2032
6.	Coroczna aktualizacja bazy danych o obiektach zawierających azbest	2008 – 2032
7.	Monitoring i ocena realizacji „Programu...” w ramach Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Nowa Słupia	2008 - 2032

Ze względu na dość dużą skalę występowania wyrobów azbestowych na terenie gminy, władze samorządowe muszą podjąć starania o pozyskanie środków zewnętrznych oraz uwzględnić problem dofinansowania usuwania azbestu w corocznych budżetach Gminy - by zgodnie z „Krajowym programem usuwania azbestu...” do 31 grudnia 2032 r. całkowicie usunąć azbest z terenu gminy Nowa Słupia.

O kolejności usuwania wyrobów azbestowych powinny decydować wyniki oceny stanu technicznego pokrycia dachowego.

Zakłada się, że właściciele nieruchomości uzyskają od gminy dofinansowanie w wysokości 20 zł/m² zdemontowanych płyt cementowo-azbestowych. W tym przypadku na ww. zadanie w latach 2008-2032 należałoby zabezpieczyć kwotę 7 156 540 zł, co rocznie daje kwotę około 300 000 zł.

Budżet gminy nie jest w stanie samodzielnie sfinansować tego zadania – tempo realizacji programu zależne będzie od środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych (Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, środki Unii Europejskiej i inne)

Przykładowo właściciel nieruchomości posiadający 150 m² pokrycia dachowego uzyska dofinansowanie:

$$150 \text{ m}^2 \times 20 \text{ zł/m}^2 = 3000 \text{ zł}$$

Właściciel nieruchomości pokryje koszty związane z zamontowaniem nowego pokrycia dachowego.

Sfinalizowanie zadania nastąpi po skompletowaniu odpowiednich dokumentów, tj. faktury za wykonaną usługę, dokumentu potwierdzającego zgłoszenie robót lub uzyskanie pozwolenia na budowę/rozbiórkę od Starosty Kieleckiego, karty

przekazania odpadu oraz protokołu zdawczo-odbiorczego potwierdzającego realizację zadania (sporządzonego przez pracownika Urzędu Miejskiego w Nowej Słupi).

Należy podkreślić, że podmioty prowadzące roboty demontażowe, transport i utylizację odpadów zawierających azbest, zgodnie z przepisami prawa, powinny posiadać odpowiednie pozwolenia. Mieszkańcy chcący usunąć odpady azbestowe mogą wybrać firmę, posiadającą zezwolenie na wykonywanie ww. prac. Wykaz firm posiadających decyzje w sprawie zatwierdzenia programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest powstającymi w wyniku przeprowadzanych prac remontowo – budowlanych na terenie powiatu kieleckiego znajduje się w załączniku nr 2.

7. Podsumowanie

Pomimo wprowadzenia zakazu stosowania azbestu w nowych budynkach i technologiach będzie on elementem struktury wielu obiektów jako materiał wbudowany jeszcze przez kilkadziesiąt lat. Należy pamiętać, że nie jest szkodliwa sama obecność w budynku materiałów zawierających azbest. Niebezpieczeństwo pojawia się w wyniku nieprawidłowego obchodzenia się z tymi elementami, na skutek czego mogą one stać się niebezpiecznym źródłem emisji włókien azbestowych do powietrza.

Bardzo ważne jest zastosowanie się właścicieli i zarządców obiektów budowlanych do obowiązku prowadzenia okresowych kontroli i oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest oraz przekazanie właściwym jednostkom danych o ilości, stanie i miejscu występowania azbestu. Pozwoli to na uzyskanie pełnej wiedzy na ten temat i podejmowanie przez jednostki samorządowe skutecznych działań mających na celu pomoc właścicielom obiektów w usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu. Istotną jest również świadomość przedsiębiorców wykonujących prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Wykonywanie tych prac wyłącznie przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy, pozwoli wyeliminować zagrożenie wynikające z nieprawidłowego ich prowadzenia. Z tego względu jednym z głównych celów niniejszego programu jest przybliżenie jej najszerszym kręgom społeczeństwa problematyki bezpiecznej eksploatacji i usuwania wyrobów zawierających azbest.

Zaproponowana przez Gminę forma dofinansowania dla właścicieli obiektów i urządzeń zawierających azbest, stawia jako warunek pomocy, spełnienie wszystkich wymogów formalnych dotyczących informowania o tych wyrobach oraz prowadzenia prac przy usuwaniu azbestu. Uspokojenie programu będzie skutkowało podnoszeniem świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją i usuwaniem azbestu. Przewidujemy, że w następnych latach Gmina będzie otrzymywać coraz więcej zgłoszeń o miejscach

występowania azbestu, co przyczyni się do lepszej wiedzy na temat ilości azbestu. Pozwoli to lepiej poznać potrzeby w tym zakresie, precyzyjniej planować środki niezbędne do wydania na ten cel oraz stopniowo wyeliminować wyroby azbestowe z naszego otoczenia, co jest celem programu.

WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH
regulujących postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi
azbest

USTAWY

1. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tj. Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. Nr 11, poz. 84, z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tj. Dz. U. z 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustaw - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085, z późn. zm.).
7. Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 199, poz. 1671 z późn. zm.).

ROZPORZADZENIA:

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206),
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2007r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych (Dz. U. Nr 101, poz. 686),
3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia z dnia 25 maja 2007r. w sprawie zasad sporządzania raportu wojewódzkiego (Dz. U. Nr 101, poz. 688),
4. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nie selektywny (Dz. U. Nr 191, poz. 1595),

5. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833),
6. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2003 r. Nr 1, poz. 12),
7. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu i sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. Nr 220, poz. 1858),
8. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 236, poz. 1986),
9. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 237, poz. 2011 z późn. zm.),
10. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126),
11. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876),
12. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71 poz. 649),
13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573),
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy,

eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61 poz. 549),

15. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 12 września 2005 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. Nr 186, poz. 1553),

16. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 12 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824).

ZARZADZENIA:

1. Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielonych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych do stałego pobytu ludzi (M.P. Nr 19, poz. 231).

WYKAZ FIRM

posiadających zezwolenie na usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Kieleckiego –
stan na maj 2008r. (wg danych Starostwa Powiatowego w Kielcach)

1. P.U.H. "SanTa-EKO" s.c. Tadeusz Zych, Izabela Rutowska
ul. Portowa 24, 27-600 Sandomierz
tel. (015) 823-69-41 lub 832-63-31
magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac
2. Przedsiębiorstwo Rozwoju Miasta PROMET Sp. z o.o.
ul. Silniczna 13, 25-515 Kielce
fax (041) 344-69-56, tel. (041) 344-22-06
magazynowanie: na terenie bazy w Górkach Szczukowskich (partia transportowa)
3. BIKO-SERWIS Spółka jawna, Jan Bien, Ryszard Koziolek
Aleja Partyzantów 6/8, 26-060 Checiny
tel. (041) 315-30-20 lub (041) 315-30-21, fax (041) 315-14-65
magazynowanie: na terenie bazy w Checinach (partia transportowa)
4. Centrum Gospodarki Odpadami, Azbestu i Recyklingu "Caro"
ul. Bohaterów Monte Cassino 4/12, 22-400 Zamosc
tel./fax (084) 627-30-13, tel. kom. 608435133
magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac
5. Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacyjnych i Antykorozyjnych
"TERMOEXPORT"
ul. Zurawia 24/7, 00-515 Warszawa
tel./fax (022) 621-40-64, tel. (022) 821-34-67 lub 621-21-97
magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac
6. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe "Gram"
Os. Gen. St. Maczka 17/5, 37-100 Lancut.
tel. 85-21-551, 85-90-040 lub kom. 606966915
magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac
7. Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe EXPORT-IMPORT "PEWJOL"
ul. Kopernika 8/5, 26-300 Opoczno
tel. (041) 55-36-91
magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

8. Przedsiębiorstwo Handlowo–Usługowe " SKALPOL II"

ul. Malików 150, 25–639 Kielce

tel. 694-035-600

magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

9. " Arnika" Sp. z o.o

ul. St. Mielnickiego 15,43–382 Bielsko–Biała

tel./fax (033) 81–82–934, tel. (033) 81–82–935

magazynowanie: bez magazynowania

10. ALGADER HOFMAN Sp. z o.o.

ul. Wólczyńska 133, budynek 11 B

01-919 Warszawa

magazynowanie: bez magazynowania

11. " BUDOCEX" Przedsiębiorstwa Budowlane

ul. Młoda 28, 25-619 Kielce

magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

12. Firma Remontowo–Budowlana " RAGAR"

Radosław Rokosz

os. 1000 Lecia 35/16, 31-610 Kraków

magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

13. Jednostki Ratownictwa Chemicznego Sp. z o.o.

ul. Kwiatkowskiego 8, 33-101 Tarnów

magazynowanie: bez magazynowania

14. Przedsiębiorstwo Budownictwa Lądowego M J Sp. z o.o.

ul. Graniczna 6, 05-816 Michałowice

Biuro i adres do korespondencji:

Chlebnia 48, 05-825 Grodzisk Mazowiecki

magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

15. Sintac–Polska Sp. z o.o.

ul. Armii Krajowej 86, 05-075 Wesola

magazynowanie: bez magazynowania

16. " CHEMPOL " Sp. z o.o.

Dobrów 8, 28–142 Tuczepy

tel. (015) 86–42–446

magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

17. Hydr ogeotechnika Sp. z o.o.

ul. Sciegiennego 262 A, 25-116 Kielce

tel. (041) 348-06-60

magazynowanie: bez magazynowania

18. PPU MECHATRONIK

26-065 Piekoszów, Górki Szczukowskie 1

tel./fax (041) 335-84-04

magazynowanie: bez magazynowania

19. Zakład Remontowo-Budowlany " AMBROZY" Sp. J.

Wiesława Sliwiska, Kazimierz Ambrozy

ul. Meissnera 1/3 lok.222, 03-982 Warszawa

tel./fax (022) 831-07-64

magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

20. P.H.U. " JUK O" Szczukocki Jerzy

ul. Zamurowa 8 , 97-300 Piotrków Trybunalski

tel. (044) 732-69-63; 732-69-64; 732-69-65

fax (044) 649-94-23; 649-94-24

magazynowanie: bez magazynowania

21. ARBUD Zbigniew Rucki

Aleja Jana Pawła II 38/D13 , 47-220 Kedzierzyn-Kozle

tel./fax (077) 47-23-735; 47-23-736; 40-61-370; 40-61-371; 40-61-372

magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

22. PPHU " ABBA-EK OMED" Sp. z o.o.

ul. Moniuszki 11/13, 87-100 Torun

tel. (056) 6513667, 651 4425

www.ekomed.pl

magazynowanie: bez magazynowania

23. " AUTO-ZLOM " , Bogusław Paz

Przewłoka 46, 27-670 Loniów

tel. 604 796 208

magazynowanie: bez magazynowania

24. P.P.H.U. " EKO-MIX "

ul. Grabiszynska 163, 50-950 Wrocław

tel./fax. (071) 332-45-00 tel. (071) 332-41-61

magazynowanie: bez magazynowania

25. "KAN-POL" P.P.H.U Iwona Losiewicz
ul. Storczykowa 30, 20-143 Lublin
tel. 506 181 850 lub (081) 534-31-15
magazynowanie: bez magazynowania

26. R&M plettac Sp. z o.o.
ul. Kosciuszki 19, 63-500 Ostrzeszów
tel. (062) 587-01-00; fax (062) 586-17-00
magazynowanie: bez magazynowania

27. Transport-Metalurgia Sp. z o.o.
ul. Reymonta 62, 97-500 Radomsko,
tel. (044) 685-41-35; fax. (044) 685-42-90
magazynowanie: bez magazynowania

28. VIKAEKO Rafał Strawa
ul. Kolejowa 1, 28-200 Staszów
magazynowanie: bez magazynowania

29. "ALBEKO" Emilia Sieger Sp. J.
87-510 Kotowy
tel. (054) 280-02-87;
tel./fax (054) 280-02-88;
magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

30. POLONICA Sp. z o.o.
ul. 1-go Maja 191, 25-655 Kielce
tel. (041) 345-56-40
magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

31. Przedsiębiorstwo Usług Wodno-Budowlanych "WOD-BUD" Sp. z o.o.
ul. Piłsudskiego 14, 23-200 Krasnik
tel. (081) 825-25-05; fax. (081) 825-24-76
magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

32. Maciej Plewa Firma Handlowo-Produkcyjno-Usługowa "UKAM"
ul. Jagiellońska 95, 34-450 Krościenko n/D
tel. 608679487
magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

33. Zbigniew Lipa, Włodzimierz Mitoraj, Cezary Pleszka „OPTIMA” s.c.
ul. Jana Samsonowicza 18G
27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
Adres do korespondencji:

ul. Jasminowa 33, 27-400 Ostrowiec Sw.
tel. (041) 266-43-25
magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

34. PROJEKT-BUD Firma Handlowo Usługowa Edyta Psut
ul. Podwale 17, 02-252 Warszawa
tel. kom. 502308504
magazynowanie: bez magazynowania

35. Zygmunt Pacanowski, Zakład Utylizacji Odpadów Przemysłowych
ul. Mrozowa 9A, 31-752 Kraków
tel. (012) 684-21-57, 684-21-57
www.zuop.com.pl
magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

36. P.P.U. " TEMIPOL " Sp. z o.o
ul. Konduktorska 42, 40-155 Katowice
tel. (032) 258-90-04 do 09
fax. (032) 258-77-53
magazynowanie: bez magazynowania

37. Spe-Bau Sp. z.o.o
ul. Mielcka 21/1, 53-401 Wrocław
tel/fax. (71) 362-44-79
magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

38. ENERGE Sp. z o.o.
Os. Na Stoku 11/30 , 31-702 Kraków
tel/fax (012) 281-35-83, kom. 602100221, 602300001
magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

39. Usługi Budowlane Jan Turek
ul. Słowackiego 55, 28-200 Staszów
magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

40. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe " Sokolnicki"
Przemysław Sokolnicki
ul. Sucha 27, 42-200 Częstochowa
tel. (034) 361-89-64
magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

41. Zakład Budownictwa Ogólnego, Wiesław Jaklewicz
Lisów ul. Kielecka 32, 26-026 Morawica

tel. kom. 603972763

magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

42. Eko-Flora sp. z o.o.

Wielkie Rychnowo 92, 87-410 Kowalewo Pomorskie

fax (056) 684-02-60, tel. (056) 684-23-60

magazynowanie: bez magazynowania

43. P.H.U. "EURO-GAZ", Lój, Wierzbicka, Nawrot, Wierzbicki – Spółka
Jawna

Zgórsko 31A, 26-052 Sitkówka-Nowiny

tel. (041) 346-51-87, tel. kom. 601 86-52-69

44. BIO-MED sp. z o.o.

ul. Olszewskiego 6, 25-953 Kielce

tel. (041) 330-12-17

magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

45. "GAJAWI" P.P.H.U., Gabriel Rogut

ul. Kopernika 56/60, 90-553 Łódź

fax/tel. (042) 688-43-70

magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

46. Przedsiębiorstwo Wielobranzowe "Zach Utyl"

Górki Szczukowskie 1, 26-065 Piekoszów

magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

47. "ELPOBUD" sp. z o.o.

Zawada 26, 28-230 Polaniec

fax/tel. (015) 865-66-44

magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

48. SELL-BUD INWEST s.c. Tomasz Mucha, Sylwester Kozłowski, Lukasz z
Lukaszewicz

ul. Zagnanska 71, 25-953 Kielce

fax/tel. (041) 341-50-60, tel. (041) 331-25-13

magazynowanie: czasowo w miejscu prowadzenia prac

49. Przedsiębiorstwo Wielobranzowe Wiktor Wach

ul. Mrucza 16,

26-020 Chmielnik

50. Przedsiębiorstwo Wielobranzowe " Wisa" Wiesław Sadza
Bobrza 4a,
26-085 Miedziana Góra

51. Przedsiębiorstwo Budowlane " Wachla"
ul. Klonowa 6, 26-050 Zagnansk
fax/tel. (041) 346-13-30
tel. 0609 717-811, 0508 446-553
dot. gminy Bieliny

WYKAZ SKŁADOWISK PRZYJMUJĄCYCH ODPADY
ZAWIERAJĄCE AZBEST (źródło: baza danych Ministerstwa Gospodarki)

Województwo	Gmina	Miejscowość
dolnośląskie	Walbrzych	Walbrzych
dolnośląskie	Olawa	Godzikowice
świętokrzyskie	Tuczepy	Dobrow
lubelskie	Poniatowa	Poniatowa Wies
lubuskie	Gorzów Wielkopolski	Chróscik
małopolskie	Bolesław	Ujków Stary
małopolskie	Tarnów	Tarnów
mazowieckie	Sierpc	Rachocin
podkarpackie	Radymno	Młyny
podkarpackie	Pysznica	Pysznica
śląskie	Knurów	Knurów
śląskie	Świętochłowice	Świętochłowice
śląskie	Dąbrowa Górnicza	Dąbrowa Górnicza
zachodniopomorskie	Sianów	Sianów
warmińsko-mazurskie	Zalewo	Półwieś
wielkopolskie	Trzemeszno	Pasieka
wielkopolskie	Konin	Konin
zachodniopomorskie	Myslibórz	Dalsze
zachodniopomorskie	Marianowo	Marianowo
lubelskie	Krasnik	Krasnik
kujawsko-pomorskie	Pruszcz	Malociechowo
podlaskie	Miastkowo	Miastkowo
łódzkie	Radomsko	Jadwinówka
kujawsko-pomorskie	Włocławek	Włocławek
dolnośląskie	Zukowice	Głogów
łódzkie	Kleszczów	Bagno-Lubien
śląskie	Dąbrowa Górnicza	Dąbrowa Górnicza
pomorskie	Słupsk	Bierkowo